

Mahjas Meeſa

diwdesmitseptitais gads

1882.

No 1 i h d s 52.

Rigā, 1882.

Drukate un dabujams pee bīlschū- un grahmatu-drulataja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigā pee Pehtera bāsnīzā.

Latvijas Zemgales

zemgales žurnāls

1882.

No zensures atveiktās. — Rīgā, 23. decembrī 1882.

1882. gads

Digitized by Google

Viebnijs „Mabjās Meesā“ Iantajiem.

Aleksanders III. Alekandrovichs.

Marija Feodorowna.

No 1.

1882.

Sauhjas Weefis

Ar pascha wifuschehliga angsta Keisara weblechanu.

2° adō

gahjums.

Malka ar pefkutischanu par pasti:
 Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 l.
 bes Peelikumu: par gadu 1 " 60 "
 Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
 bes Peelikumu: par 1/2 gadu — " 85 "

Malka bes pefkutischanas Rīga:
 Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 l.
 bes Peelikumu: par gadu 1 " —
 Ar Peelikumu: par 1/2 gadu — " 90 "
 bes Peelikumu: par 1/2 gadu — " 55 "

Mahjas Weefis išnahki weenreis pa nedeku.

Mahjas Weefis teek isdots festideenahm no plst. 10 fahlot.

Malka par fludinashanu:
 par weenas slejas finaltu rastu (Petit).
 rindu, jeb to weetu, to taha rinda eeneim,
 malka 8 sap.

Nedakzija un ekspedizija Rīga,
 Ernst Plates bilschu un grahmatu-dru-
 latāna un burtu-leeturē pēc Pehtera
 basnizas.

Apšweizinajums un mehlejums iš jaunu gadu.

Gadi eet un gadi nakt,
 Lai ar katru nahlofchū
 Katris laikrakhs mairat fah!
 Tautai mahzit gudribu

Mihlam Tew' kā wezu weesi,
 Ja arween tahds tureebs,
 Abonenti tad pateefi
 Katrā gadā wairofees,
 Lai gan ir mums daschi kreetni
 Tautischligi laikrakhs,
 Tomehr derehs ari leeti
 Tawi gudree padomi.

Kad jo projam kopā buhsum
 Zauru gadu dīshwo'schi,
 Nedsej'schi, ka zaur Tew klubsum
 Zaifna zelā waditi:
 Kad Tew fneegsim rokas preti,
 Leiksim: "Tautas draugs pateef!"
 Kahdu atrodam tik reti!
 Us to palihds, mihlais Deews! E. D.

Sweiks, ja sweiks us jaunu gadu —
 Mihlais Mahjas Weefis sweiks!
 Tu mums scho gad' bij' par wadu,
 Nahlofchā ar' nepabeigf.
 Tu kā laipnigs weefis esī
 Muhs ik nedel's apmellejs;
 Sinas daschadigas nesī,
 Ko par labu noredsej's.

Par tām labahm jaunahm finahm,
 Notikumeem daschadeem,
 Padomeem un mahzibinahm,
 Stahsteem, graudeem, seedineem,
 It par wisu, ko ween Tewi
 Lafam katrā nedelā,
 Attihstot un glihotot fewi,
 Tewim paldees leelaja.

Wehlamees us jaunu gadu,
 Lai Tew kreetni isdodahs
 Stahwet mums par zela-wadu
 Wajadisbās wifadās.
 Tu jaw stahwi angstā weetā,
 Wisu skaidraki apredsi,
 Kur muhs speest grib gaita zeeta,
 Luhdsams rahd' un aissahwi!

Mehs us Tewi metam azis
 Kā us draugu tizamu,
 Naigi gaidam, ko Tu fazif,
 Kahdu dosi padomu.
 Rahds buhs preeks, ka Tawas lapas
 Pateesibā rahdihs, kur
 Skrubina mums telpas knapas,
 Teesibas kā ja-ustur!

Jannakahs finas.

Lauschu skaitischana. Lauschu skaitischana notikuse. Žil schim brihschām finams, tad skaitischana loti labi isdwufehs. Vehz "Rīg. Ztg." waram schahdus skaitlus peeminet: Kad skaitischana 1867. gadā ar skaitischana 1881. gadā salihdsma, tad atrod:

	1867. g.	1881. g.
Eksch-Rīga	18,216	20,091
Peterburgas Ahr-Rīga	27,155	45,345
Maskawas	41,348	73,705
Zelgawas	15,871	29,587

Pavismā kopā 102,590 — 168,728.
 Kā is schi fastahdijuma redsams, tad 1867.

gadā pēc skaitischanas išnahza Rīgā dwehſelu skaitlis 102,590 un 1881. gadā 168,728 dwehſeles, tā tad, dīshwotaju skaitlis 14 gadu laikā audis par kahdahm 46,000 dwehſelēm.

Turzija. Vehz jaunakahm avischu finahm spreeshot jafaka, ka Turzija nodomajuse sawus kara-pulkus pahrlabot, jo us Turziju no-eeshot dauds Brūhschu wīsneeki, lai Turku kara-pulkus waretu labakā kahrtibā eegrošit. To esot isgahdajis Turku suhtnis, kas nesen Keisaram Wilhelmam nonesa Turku goda ūhmi. Rahdahs, ka Wahzija stahw ar Turziju labā draudsibā.

— No Turku sultana pufes ūpeni teek Egip̄tē istihlotas daschadas juhchanas. Daschi kara wadoni un kara-pulki teek uismufinati pret semes waldneeku, Egip̄tes kehninu.

Roma. 28. dezembri 1881. gadā bij pahjuschi 4° gadi, kad Italijas weenotajs un tehnisch Wiktors Emanuels nomira. Wifas Italijas awises ar noveitnem wahrdeem peemim sawōs rakstos scho nahwes deenu.

Telegraſa finas.

Parise, 30. dezembri. Gambetta kā ministru preefschneeks grib no schi amata atkāptees, ja wišpahriga balschana teek atmesta.

Kaira, 30. dezembri. No tureenas us Londoni atnahkuschas finas, ka Egipte kara-pulkus partijā nemeerigs prahs radees par kopu-rakstu, kas eefuhits Egip̄tes waldbai. Schi nemēriga prahta deht Egip̄tes waldbā negribot mīneto fludinajumu likt issfludinat.

Gelschimes finas.

Widsemes wižegubernators, kambarkungs H. v. Tobiesens, kas pagahjuſčas nedelas sah-kumā nobrauzis Werowas aprinki, atkal pahbrauzis atpakał Riga.

Lutera-skola. Kalnazeema zelā, kahdas 4 werstes no Riga, pazelahs leels stalts muhra namis, kas preeksh 2 gadeem atpakał 3. semas-swehtku deenā tika eefwehtits. Schis stal-tais nams ir Lutera-skola. Riga palihdības-lahde ſcho namu buhweja un ſcho ſkolu uſtūr. Augsti zeenijams Riga rahteskungs v. Barclay ka lauschu mihlotajs, par ſchahs ſkolas dibina-ſchanu ruhpigi publejees ta apgabala eedſihwo-tajeem par apgaismoschanu un ſwehtibu. Nu-pat 3. semas-swehtku deenā labs lauschu pul-zinſch dewahs uſ Lutera-skolu, kur ſkolotajs Bach kgs ar ſaweem ſkolas behrneem pee jauki iſpuschkoṭas eglites ſwehtija ſeemas-swehtkus. Vija ſapulzejuſchees wairak ka 50 ſkolas behrni, bes teem behrni wezakee, brahli un mahjas, wiſi ar preeku pilnahm ſirdim, pee behrni preela nemt dalibū. Ap pulſten 2 pehz pu-deenas pee aiflakheem logeem leelā jaukā ſko-las iſtabas iwidū eglite atſpihdeja ahboleem, reekſteem n. t. pr. puſchkoṭa. Zeenijams ſkolotajs Bach kgs ar ſaweem maſineem peetah-jahs un nodſedaja uſ wairak balsim to dſeef-minu: „Ak ne-isteizama.“ Pebz tam ſkolas behrni no biheles preekshā laſija uſ ſeemas-swehtkeem ſihmedamas weetas, pa ſtarpham jau-las dſeefminas wairakbalfigi dſeedadami Bahzu un Latveefchu walodā. Es muhſu draudſe apbehdinata noſkumiſi, to war katrs kriſtagas tižibas lozeliſ ſajust. To peerahda pirmo ſeem-swehtku atgadijēens. Muhſu draudſe un ba-niza peedſihwoja taħdu ſeemas-swehtku rihtu, kahdu wehl nekad nebija peedſihwojuſi. Scho-reis muhſu baſnizeneem negribot bija janofkumſt. Chrgeles nemas netila ſpehletas. Pats mah-ziņas wadija dſeedaſchanu, ka par brihnunu, dſeefmas uſnemdamas un kolektes lihdsdſeedadams. Schejeenes draudſe liſtenis laſitajeem gan ne-buhs ſwehtus. Ka jaw dauds ſin, draudſe ſkolotajs un chrgeleens muhſu draudſei negribot paſchā ūzītā ſtolas laikā atnemts. Draudſe ir no ſirds aifgrahba un ſpeesta, eefnegt wairak luhgumus pee augtas Leisariflas konfitorijas, lai ruhpetos un gaħdatu kahrtibu eewest.

(Bals.)

Zehju pilſehtas domē no agrakeem domne-keem pee ſchinī mehnē ſi notikuschanm pahre-lefchanahm otru lahgu ir eeweheleti 24, proti: muſchias ihpachneeks Apping, arendators Ais-filneek, kaufmani Vernewig un Volzmann, ſkolu inspektors Böhm, bruguteefas notars Erdmann, ſemesteefas aſforis von Freymann, dakters Gährgens, ſemesteefas ſekretars Jensen, brugu-kuungs v. Kiefer, kreiffiſkals v. Kieseritzky, kauf-manis Lukachewig, buhwmeiftars Mengel, biju-ſchas kreifeefas kungs barons Pahlen, kauf-manis Petersen, rahtes ſekretars Petersenn, kaufmani A., C. un H. Peterson, muhrneeks Peterson, rahtes archiwars Plamſch, senators grafs Sievers, birgermeiftars Trampedach, maiſ-neeks Thiermann, ſemes-teefas preekſchneeks Wolfsfeldt. Jauni domneeki 6: aſflehdneeks Berg-mann, architekts Kampe, ratneeks Meinhardt, kaufmanis Steinbaum, nama ihpachneeks v. Begeſack un mahzitaſ ſtierhuff.

Kahds ſkolas draugs.

Iſ ſ. stanžijas. Vija 26. dezembra wa-kars. Jautris pulzinſch studentu dewahs uſ mineto stanžiju. Kad nu man ari bija tas gods, kahdas ſtundas winu jautribas lihdsdalitees, tad kopā ar ſawu draugu ſteidsamees winus pa-wadiht lihds minetai ſ. stanžijai. Norunajam wiñem lihds nahloſchaj stanžijai lihds braukt. Sinams, ka minetais studentu pulzinſch eegree-ſahs pirmas ſlaſes uſgaidamas iſtabā. Ari mehſ ar draugu peelihdam pee buſetes (ſtoikas) ſtuhriſcha, gribedami weenu pudeli alus iſtuk-ſhot. Ladehkt lihdsu draugam, ka iſtauž pu-deli alus wahzu walodā? wiñch mani eemah-

jija, un nu preezigs, ar ſepnu iſſkatu ſteidsos pee ſtaſtas buſetes mamſeles un lihdsu: „Fräulein, bitte eine Flasche Bier!“ (jo ſinaju, ka ſchai pirmajā ſlaſe ne-atkaui Latveefchu wa-lodu) un man par leelu preeku ari tuhlit we-fela pudefe ar diwahm glahſehm tika preekſchā pereflecta. Draugs un es tuhlit nodſehram pus glahſes, klufam Trimpum pateikdamees. Tē par nelaimi mans draugs paſka: „Jaunkun-dse, waj juhs nebuhtu tik laipna, man weenu ſchwelkožinu paleeneht!“

Es, ka no pehtkona trahpits, peekhros pee ſawas glahſes un, tē ari tuhlit dſirdu bahrgā balsi: „Was, was, was machen Sie hier? Heraus, heraus! ach du Schuft! Schandarm, wedeet winus ahrā!“ Es pakampu wehl atli-kufchos alus pileenius un celebju no brihnumeem walejā mutē un ſteidsos ahrā, ſinams atpakał ſkafidamees! Bet, ko domajeet pat uſ perona mums nebij wairs brihw ſtahwt!

Kamehr apſtrejhju ap wiſu ſwehto weetu ap-fahrt, tamehr brauzeens jaw ſahka uſ preekſchū kufteees un mumis ar beedri biji jaſaleek atpakał. Skumigi uſmeta ažiſ uſ muhſu diwahm II. ſlaſes biljetehm un aifgahju mahjā. —w.

No Weetawas draudſes. Zif muhſu draudſe apbehdinata noſkumiſi, to war katrs kriſtagas tižibas lozeliſ ſajust. To peerahda pirmo ſeem-swehtku atgadijēens. Muhſu draudſe un ba-niza peedſihwoja taħdu ſeemas-swehtku rihtu, kahdu wehl nekad nebija peedſihwojuſi. Scho-reis muhſu baſnizeneem negribot bija janofkumſt. Chrgeles nemas netila ſpehletas. Pats mah-ziņas wadija dſeedaſchanu, ka par brihnunu, dſeefmas uſnemdamas un kolektes lihdsdſeedadams. Schejeenes draudſe liſtenis laſitajeem gan ne-buhs ſwehtus. Ka jaw dauds ſin, draudſe ſkolotajs un chrgeleens muhſu draudſei negribot paſchā ūzītā ſtolas laikā atnemts. Draudſe ir no ſirds aifgrahba un ſpeesta, eefnegt wairak luhgumus pee augtas Leisariflas konfitorijas, lai ruhpetos un gaħdatu kahrtibu eewest.

(Bals.)

Zehju pilſehtas domē no agrakeem domne-keem pee ſchinī mehnē ſi notikuschanm pahre-lefchanahm otru lahgu ir eeweheleti 24, proti: muſchias ihpachneeks Apping, arendators Ais-filneek, kaufmani Vernewig un Volzmann, ſkolu inspektors Böhm, bruguteefas notars Erdmann, ſemesteefas aſforis von Freymann, dakters Gährgens, ſemesteefas ſekretars Jensen, brugu-kuungs v. Kiefer, kreiffiſkals v. Kieseritzky, kauf-manis Lukachewig, buhwmeiftars Mengel, biju-ſchas kreifeefas kungs barons Pahlen, kauf-manis Petersen, rahtes ſekretars Petersenn, kaufmani A., C. un H. Peterson, muhrneeks Peterson, rahtes archiwars Plamſch, senators grafs Sievers, birgermeiftars Trampedach, maiſ-neeks Thiermann, ſemes-teefas preekſchneeks Wolfsfeldt. Jauni domneeki 6: aſflehdneeks Berg-mann, architekts Kampe, ratneeks Meinhardt, kaufmanis Steinbaum, nama ihpachneeks v. Begeſack un mahzitaſ ſtierhuff.

Saufneja. Zeen. „Mahjas Weesa“ redak-zijsai laipni lihdsu ſchahm rindinahm ſawā la-pa telpas neeget, jaw zaur to, ka Juħſu la-pas 41. numurā „wehſtulei iſ Saufnejas“ telpas noweheleta.

Lai gan „Mahjas Weesa“ 41. numurā no-drukata „wehſtulei iſ Saufnejas“ deht ſawas ſawadas logikas pee katras ſprahigaka laſitaja jaw tā ka ſawadu eefſatu rada pahr Sauf-nejas dſimtkunga fastahwi ar wina ſemnekeem, tomehr turu par ſawu peenahkumu wehl dashas

lectas wairak apgaismot un uſ kahdahm kluh-dahm un nepateſibahm uſrahdiht.

Wišwairak ažiſ durahs un pat ironiſki iſ-ſtaufahs, kad „Saufnejeetis“ wehle leelamkun-gam „augstu laimi“ un wehl „dauds gadu dſih-woschanu“ apakſch kura walidſchanas, wehl wiſi fainmeeki rentneeki, zaur to, ka paſchi pagasta laudis pa leelakai dalaï neſpehi ſawas mahjas eepirklt“ un „teek gaibits, kamehr wairak eedſi hwojahs,“ lai gan „grunts leelamkungam ſhogad valika 50 gadu“ — fali 50 gadu — „kamehr Saufnejā par dſimtkungu un ka tehws par ſawem pagasta laudim gaħda.“ Patetesi fmalka ironija! Wehl otris ironiſkiſ joks iſ „Saufnejeſcha“ webstu-les zauri ſpihd, proti, kad aprakſta, ka leel-ſkungs wiſas jaunbuhwetas mahjas, pat pagasta ſkolu konzentreereijs ap frogu, ſawu petnas awotu, kaut gan pagasta mahja, bet it ihpaschi ſkola, til tuwu pee froga wiſ nepeepafe, jo ir wiſeem par peedauſiſchanu, ſewiſchki jaunai pa-audſei par ſamaitaſchanu. Tapat jozigi iſklau-ſahs, kad korepondents uſſlawē un ka rah-dahs, ari leelſkunga „tħiwiſħkigai gaħdaſcha-nai“ peerahda, ka tas, kas Saufneju wairak ka preekſch 20 gadeem redſejis, to wairak ne-paſiſtu, jo ribju un duhmu iſtabu weetā ſtahw tagad ſmuki ehrbegi. Brihnumis, kadehkt „Sauf-nejeetis“ taħdu pahrweħſchanos ſawā walti-ween erauga? Winu paſchu wiſtuvaloſ nah-burgōs, kas ſawas mahjas jaw wairak gadu par dſimtu eepirkuſchi, reds agrako riħju un duhmu iſtabu weetā tagad pat dauds muhra ch-ka, jeb ſtaltus ſoka ehrbegus, pret kurahm Saufnejeſchu „ſmukee ehrbegi“ wehl deegħan truhzigi iſſlatahs. Taħħak! Un kadehkt ir Sauf-nejas gruntskungam ſkolas jaħbuħwē un mahzi-tajam no ſkolu beedribas palihdība ſkafidaj al-gai ja-iſgħadā? Pagasta neſpehju eewħro-damis, ka korepondents ſala. Tas ari ir ween-alga, waj preekſch muſiſhu rentinekeem, kur pehz patiſchanas war renti pa-augstaňa, dſim-ſkungs ſkolu aismakfa jeb laudis. Til ta ſtar-piba, ka leelſkungs pehz ſawas patiſchanas tad-peeñem ſkafidaj. Un ka Saufnejeſchi no rentes juhga loti noſpeeti, to pat ſwej-ħi-neeks war noſkati. Bet kadehkt korepondents to aismir ſeeminet, ka leelſkungs pret teem Saufnejeſcheem iſturahs, kas ſawus behrnu ſdrandſes ſkola fuhta? — Ari naħi gluſchi taſfniba, ka leelſkungs katram fainmeekam dħawnajis ka 50 gadu nodſihwoschanas preh-miju 50 rubl. (jeb 25 r.). Tagħadja iſ preekſch-ſehdetas no taħħas prehmijs neko neſin, lai-kam tamdeħk, ka naħi alli padeweess leelſkunga gribai teefas leetās. Bet waj nebuhtu dauds jaukli un ſlawejamaki, ja leelſkungs ſawā 50 gadu walidſchanos jubilejā katram par mehrenu zenu paſludinatu dſimtpiſkhanu, ko pateſi pa-gasta fainmeeki no ſirds weħlaħs un zereja fa-gaidit. Tas katru tuħkſtoſch reis wairak eepre-ezinatu, ka minetee 25 rubl. jeb neminetas 8 pudefes alus, ko ari daschi fainmeeki dabu ja ka 50 gadu jubilejas prehmijs. Jo lai gan katram Saufnejeſcham pateſi tagad ir gruhti ſawas mahjas pirklt, zaur to, ka tā ir iſſuhkti, ſtaidru naudu gruhti pee kahda pat ar uguri ſadſiħt, tomehr, kaut ari aismendamees, ſuhkotu makſat, lai til zaur to waretu droſħaki na-holne ſkafidées, kamehr tagad wehl wiſi ir pil-niġi leelſkunga warā, zaur to, ka renti pa-aug-stina pehz gribas, ta ka katras fainmeeks pa-praħtam. Beidſot wehl japeemin, ka „Sauf-nejeetis“, kas wiſu zitu til ſiħli aprakſta, loi-kam peemirſis peefiħmet, ka Saufnejeſchu

faimneekeem wehl ir peespeests pusgrauds muischā, t. i. tikahm rentes kontrakti noteek isdoti, eekam naw usnehmees apstrahdat muischā semi us pusgranda (pret pus graudeem ween, bes falmeem, kuri wisi muischai paleek). Ziteem ari wehl seens japlauj un ja nespelj renti famakfahrt — kas pee tagadejsem apstahlklem beeschi ween noteek — tad muischai duhnas jawed, jeb zitadi darbi par intrefehm jastrahda.

Tà loti ihſi Saufnejeeschu dſihwi patee-
ſibā apgaifmojis, wehletos, ka ari "Rig-
Btngā," kas pirmo ſinojumu til filti ſaweeim
laſitajeem pasneedfa, ari ſcho laipni eewehrotu.
Ar leelako zeenifchanu R.,
ari Saufnejeeschu.

Ilschkile. Par Ilschkiles basnizu „Rig. Isg.“
dabujuse schahdu rakstu: Muhsu semē atradi-
sees dauds tabdu, kam muhsu semes wehsture
ruhp un dauds tahdu, kam muhsu semes bas-
nizas buhschanas naw weenaldfigas. Nebuhs
neweetā, kad kahdus wahrdus fazifchu par pirmo
Baltijas darbu un basnizas darbibu. Muhsu
semes pirmā kristīga basniza ir Ilschkiles bas-
niza. Vina tīla 1184. g. usbuhweta un no
Widsemes pirmā bislapa Meinharda 1185. g.

eefwehtita Jumprawai Marijai par godu. — Basniza tagad atrodahs starp faimneezibas eh-lahm; basnizas 6 pehdū beehee muhri, diwi stingree vihlari basnizas eefschā, us kureem welwe atstutejahs, atlkuschahs wezahs Ikschikles pils drupas, kas ap basnizu gut, wiss tas norahda us tam, ka ta tagad pahtrafsita, jaunā basniza ir ta pate weza, kas toreis zelta.

Zaur leeleem naudas upureem, ko Rīgas pilsfehta kā Izsčikiles muishu ihpaschnieze nefuſe, zaur draudses labprahrtigeem darbeem un naudas isdewumeem preeskār wezahs basnizas pahrtaisfchanas un paplaschinasfchanas bija issgabjuſchā gadā eespehjams, pataisit basnizu pa labu datu leelaku un isgresnot basnizas eelschpuſi, pēc kam wezee minetee pihlari (kā wezu laiku atminas) palika ne-aistilki. 9. Novembri 1880. gadā wareja pahrtaisito basnizu eeswehtit. Eeswehtischana notika leeliski. Minētā deenā pehz pusdeenas faweenotee Wābzu un Latvieschu draudses aissstahwi sapulzejahs turvumā buhdamā schķestera dīshwolkli, kur Rīgas pilsfehta wimis pamieeloja. Zēn. Widsemes gubernatora kungs pēc eeswehtischanas bija klaht un nehma dalibū pēc svehtku maltites. Basnizas ahrpuſes kofchumeem wehl dauds las truhla. Vispirms truhla ehrgelu. Masahm skolas ehrgelitehm wajadseja to weetu ispildit, wezahs ehrgeles jaw ilgi wairs nelam nedereja. Preeskār kahda laika bija eenahkuſchi zaur isrihlotu kolekti kahdi ūinti rublu, las tika usglabatas jaunbuhwejamahm ehrgelehn. Eeswehtischanas deenā bagatigi pēcnaħza jaunas dāhwanas preeskār jaunahm ehrgelehm un kād Rīgas pilsfehta no fawas puſes dāhvinaja 400 rbt., tad jaw wareja domat ū jaunu ehrgelu eegahdaschanu. Pehz daschādahm farunahm isdewahs, notaisit ar kahdu eelschmeses ehrgelu taisitaju kontrakti, pehz kuras tas apnehmahs pataisit ehrgeles ar 15 balsim un dubultu manuali un pedali par 1950 rbt. Zēn. Widsemes gubernatora kungs kā ari barona Uegküll familijas lozekli basnizu puſchkoja ar diweem stalteem fronsluktureem.

Wehl darbs pec Iefchikles basnizas naiw bei-
dsees. Basnizas plazis ir nolihdsinats, jauni
zeli apsihmeti, kā ari darbi sahkti preeskch loku
stahdischanas.

Grundahle. Schai walsii weenumehr gan
schur, gan tur, tika sahdsibas dsirdetas, wiß-
wairak aitas un lini, ari pa dalai tika dsirdets,

la krogā fareibuscheem wihrineem nauda teek
atnemta, ta ka tihra nedroscha dsihwoschana
lautineem. Ra bij zerams un protams, tad
schee sagli nebijs nekahdi tahlumneeki. Bet nu-
pat nowembra mehnesi tika schi saglu banda
useeta, tad tee atkal bija is lunga rijas ismal-
tus, bet wehl neihritus linus saguschi, sagtos
linus tee bija meschā paflehpuschti, bet usmanigee
mekletaji pa spalu birumeem bij pilnigi fadi-
nuschi, kur lini usglabati. Linus atraduschi,
tee atstahjuschi weenu par wakti pee lineem,
lai noslatitos, waj kahds ne-apraudsihs pa-
flehpitos linus un rikligi, wina stahweschana
nebijs wisto, drihs ween peenahza sagto linu
paglabatajs, un ta nu bij saglis zeeti, tika wina
firgam kahjas pakawi mehriti un us zela pehdas
un tas bijis us mata tas pats. Mahju zaur-
meklejot atraduschi wairak fa 40 aitu ahdas,
kuras pawifam jaunas israhdiujchahs, ta tad
ir pilnigi schejeenes saglu banda atkiahjufehs.
Sagli ir weens faimneeks muishas tuwumā or
faweeim tschetreem dehleem un pahra muishas
rentneku. Wisi schee tehwini ir nodoti brugu-
teefai pehz ismeklefchanas, kur wini fawu pee-
nahzigo algu dabuhs. Mudrais.

Is Jaunpils (Kursemē). Jaunpils 88 fain-neeki no nahkofsheem Jurgeem valiks wiſi par grunteekeem; ziti jaw preefch kahdeem gadeemi ir mahjas virkuschi, bet ziti tikai ſhogad. Gandrihs wiſi, tikai kahdus pahri iſnemot, fa-was mahjas paſchi par mehrenahm zenahm pa-tureja. Strahdig i un taupigi buhdami, daschi it labi ir pahtvilkuschi. Garainu maſchinās kahdas 4 nopusuhlejabs ar kulfchanu, bes tam pee-mums ir pulka ar ſirgeem dſenamas kulamahs maſchinās. Netruhleſt ari daschadu kreetnu jaun-laiku ſemkopivas riħlu; eħkas buhwé jo labas, — wairak no dedsinateem keegeleem ar dalklinu jumteem.

20. Augustā nodega Mescha-Blusam rija ar
iskultu, kā ari wehl ne-iskultu labibu; bes tam
wehl dauds zitu leetu un ari kukamā maschine
fadega. Dauds netruhka, kā wifas mahjas
buhtu nodeguschas. Ari skolotaja tur iskulta
labiba palika leesmās. Blusu fainneeks bija
tillab maschini, kā ari riju un labibu apdro-
schinajis, bet skahde tomehr ir jo leela. No-
deguschas ehkas jumts jaw gandrihs atkal ga-
tawš un buhs wifā schini apgabalā tas pir-
mais no asfalta papes. Daudsi noskatahs un
ja derigs israhdiées, taissihs pakat. Tahds
jumts isnahlot drusku dahrgals par schinkelē
jumtu; bet ja to trihs gadus no weetas kreetni
nodarwojot, tad esot loti stipris un — droshs
pret uguni.

Muhfu laudis frogus dsibwi nemihle. Ir ari lobs krodsneeks, las nemihl, ka lahds pahri par mehru bruhké, un ja tomehr wehs lahds pagehr, tad nedod, bet wada us mahjahn. Deretu dauds ziteem krodsneekem to nemtees par preefchfihmi! Ta tad ari reti kur tik leelä pagastä skrihwerim un teesai tik mas darba, ka pee muns. Laudis mihle loti meeru — un darbu. Saimneeki paschi wifur kreetni strahdä lihds un ne-atraujahs pat no gruhtala darba. Kur ta puhlejahs, tur ari Deewa fwehtibas ne-war truht. Lai ari negribam fewi par bagateem isleelitees, tad gan waran lepotees, ka Jofleem, Schmuleem un Leibeem ne-esam rada — warbuht it retu isnemot — ka gan deem-schehl jafaka no dascha apgabala laudim, las ahri gi leekahs buht bagati, bet parahdu — pilna pafaule.

At teatri schim brihscham ir meers; muhsfu
kaimini, Bisksteneeki, us to tschallu us seemas-

swehtkeem riikojahs. Dseedaschana efan drusku aplufuschi; gruhti nahkahs wairak dseedataju sadabut, lai waretu pa laikmeteem basnizâ wairakbalfigi dseedat, pee kam muhsu musikas koris jo tfchalli un labprah tpedalahs.

Pagasta magasinas klehts gan ir, bet to ne-weens jaw wairak gadus nebruhkē. Par naba-geem kreetni gahdā; ir jaw sen gadus nabagu mahja, kurā no spirgtakeem nabageem ir weens par fainmeeku un kam ziti nespēhjneeki ja-eh-dina un ja-usrauga. Pagasta-walde wisu pahre-luhko un pehz wajadsības īdala; spirgtakeem ir kahds weeglaks darbs jastrahda, spalwas ja-wehrpj u. t. pr. Jo leels labums atlez pagastam zaur tahdu nabagu mahjas eetaiñ zaur tam, ka tē tikai ihstee wahjee un nespēhjneeki patverfmi mekle un atrod, bet kas wehl dauds mas spirgti jeb kam kahdi gahdneeki, tee lab-praht. tanī ne-eet dīshwot, lai gan tee top tur pilnigi apgahdati, jo naw tad wairs pažhi sawi fungi. Ari Biksīds nupat jaunu nabagu mahju eesfwechtija.

Laikraftus turam un laſam it wiſus, —
zitus wairak, zitus masak; ziti laſitaji jaw no
Julija mehnescha tuſchā palikuschi un ziti at-
kal us naſkofchu gadu newehlaſhs waits eeli-
puiku ſmaikumā mahzitees.

Skolu Jaunpilneekem jaw wairak kā 36 gadus. Skolas-nams weenam pagasta galam pa tāhlu; gitahm mahjahm wairak pa diwi juhdseš; tamdeht ari dauds behrnu iſkliht us tuwakahm ahpagasta skolahm, kā: Blihdeneš, Nemites, Struteles, Laukamuischās, Smukli, Bikstu, Annašmuischās — pat ari Dschuhkstes ehrgelneeka — nerehkinot Tukuma, Dobeles, Saldus, Selgawas un Rīgas skolas. Waj lehti wehl tāhds pagasts tāhds skolu draugs?

— Musfu weena skola nepeeteek; gribaja wehl
otru buhweht, bet ka rahdahs, tad schim brih-
scham wehl valiks pa wezam. Tikai to vafchur
wehl peebuhweja un pahrtasija schur-tur deri-
gaku, zaar lo pagasts apleezina, ka tas puhi-
nus netaupa, kur winu dahrga manta top au-
dsinata un mahzita. Muhsu gada-skolas klas
wehl nefpehja paleelinat. Seemas-skolu' scho
seem' apmekle 70 behrni un gada-skolu 52
behrni, — kopā 122 skolneeki, pee kureem
strahda 2 skolotaji. — Isgbju scham pawasa-
ram fabkot, muhsu plafcho skolas istabu puscho
brangas ehrgeles, no Krebslina tga Jeylabstāte
buhwetas, kuras maksā pee 600 rbl. Ehrge-
les ir kreetni buhwetas, to ari Behtina tgs —
Jelawas semin. muskas-skolotajs — apleezina.
Sirsnigas pateizibas pagasta-waldei, pagastam
un zeen. lungam, kas pee ehrgelehm veepalib-
dseja. — Tahdas pat ehegeles ari scho wasar
tas pats meisteris usbuhweja jaunajai Grentschu
pagasta-skolai.

Seemas-kehja bija paknapa; tāpat ari seens un ahdolinsh. Wasaraja un kartufeli bij labi. Brandwihna bruhsis strahdā ar garainu ſpehku un alus bruhſi bruhwē "ſaldo meesinu."

Mehs wifadi efam labi apgahdati. Te ir dalteris ar apteeki, basniza, fudmalas, rehde-neeks, kalejs un dahrneeks, mahzitaja muischai, skolas nams un brangas falpu mahjas. Jaun-pils ar sawu pili lihdsinajahs wairak meestam, neka muischai. Schoreis peetiks; warbuht us preekfchu atkal tautas brahleem lo wehstischu, lai buhtu preeki, lai behdas; zaur tam preeki eet wairumā, bet behdas masumā. (E. A.)

Kewele. 23. dezembra rihtā, kā „Rev. Ztg.“ raksta, ius Baltijas dēsīs zelta Lechīfas stanžījās tuvumā notikuše saduršanahās starp diweem pretšķu brauzeeneem. Ismēršanai, kas šīmē

Ieetä usfahkta, fa tas arween mehds notikt dsels-
zelu nelaimes gadijumöö, finams dos peenahzigo
isslaaidrojumu. Zil libds schim brihscham israhdiées,
tad jadoma, fa brauzeens, kas isbrauza is Lechtfas
stanzijas, atlaists par agru. Neweles brauzeens,
wadits no maschinista Maiera, wifeem puhlineem
par spihli wairs newareja tikt apturets, tadeht
fa gabals bij par dauds ihss. Sadurshchanahs
bija tik stipra, fa abas lokomotives fadragatas
gandrihs gabalu gabalöö. Uri no prefchu wa-
goneem daschi stipri apfkahdeti. Zilwelk udsib-
wibas par laimi naw noscheljomas. Peezas
personas eewainotas, un proti 1 kurinatajs jo
stipri guhschäö, pagaïdu wirskonduktoram eelausti
riba un masais stilba kauls, otrajam apfkahdets
zelis un treschajam kruhtis drusku aistiktaö.
Tiklibds Newelë nelaimes fina nonahza, dsels-
zela wirsdakteris, wehl otrs dakteris un feld-
schers ekstrabrauzeenä aislaidahs us nelaimes
weetu un eewainotos lika nowest Neweles spitali.

Kroneschanas deena, kā „Rig. Ztga“ sino,
nolikta us 1. maju ščini gadā.

Keisareenes Majestete pirmā seinas-fwehtku wakārā isrihloja Gatschinā kirafeeru kasarmu maneschā egliti ar daschadahm dahwanabm preekjh pilsgalma saldateem. Dahwanas bija fakrutas iem eglites un bes tam fahnis tschetrās leelās gubās un fastahweja is daschu daschadahm leetahm, tā: dekeem, kamiskeem, sekhem, tehjahn, glahsehm, lakateem, fuselkeem u. t. pr. Pee latras leetas bija numurs. Trijds laimes ratds bija atkal tahdi paschi loschu numuri farulleti. Pulksten 3 atbrauga Keisara familijas lozekli un dauds generalu; pehz ari vats Keisars un Keisareene. Keisars apgahjis saldatu rindās, tos apfweizinaja us fwehtkeem. Skalas gawiles un urah bija atbilde us Majestetes laipneem wahrdeem. Tad latrs saldats tika faults pee laimes rata, lai welk losi. Augstā Keisareene pate isdalija winnestus. Tā tika lihds 500 saldatu aplaimoti, kas fcho ihsto fwehtku deenu muhscham ne-aismirsīs.

Ahrsemes sinas.

Wahzija. Par Wahzijas eelschigu politiku runajot buhtu ja peemin, ka Wahzijas keisars leekahs turotees pee bijuscha Franzijas keisara Napoleona III. politikas. Schi politika vastahw eelsch tom, ka kahdas semes waldneeks usmetahs kahdai partijai par galwu un tahda wihsé tad erauga par sawu pretineeku satru, kas turahs pee zitas kahdas partijas. Schahdas politikas launee augli parahdahs zaur to, ka scho zitu partijas lozekli ari paschi fabk feni turetees par waldneeka un trona pretineekeem un beidsot ari par tahdeem paleek. Scheem wahrdeem par leezibu peeminam notikumus is Rapoleona III. laikeem Franzijā. Rapoleons III. bija usmetees kahdai partijai par galwu un tur tad ar laiku iszehlahs wezlaiku aifstahwetaju un brihwprahfigo partiju weeta diwi zitas partijas, proti waldibas peekriteji un waldibas pretineeki. Bet kad semes waldneeks naw neweenas partijas galwa, tad winsch stahw pahri par wifahm partijahm. Ta kahds ir ministerijas politikas pretineeks, tad winsch wehl naw pascha waldneeka pretineeks.

Anglija. Par Ithru semes masgruntneekem dauds awisēs rakstīts, tagad ari lāsam finas par Ithru semes leelgruntneekem. Ithru leelgruntneeki noturejuschi Dublinas pilsfehtā leelu sapulzi. Vija fanahļušči tāhdū 4000 grunts ihpaschnieki no wifahm Ithru semes malahm. Sapulze issfazija schehloſchanos par Ithru reformas liūuma ispildischanu, ihpaschi par nomaē naudas vahraku masinaſchanu zaur waldibaē

Komisiju. Schi komisija efot padarijuſe grunts ihpaschnekeem leelu ſkahdi, bes ka ſemei no tam buhtu atlizees labums, jo Ižri tomehr ne-efot apmeerinati. Wifū to eewehrojot ſapulze no-ſpreeda, greestees pēe Lehniineenes ar luhgumu, lai ta ſpvertu kahdus folus preekſch grunts ih-paschneku apſargaſchanas. Schi ſapulze un ſhee ſpreedumi gaifchi leezina zil nepareiſi fa-dſihwe Ižru ſeme fadſihwe attihſtijufehs, tur leelgruntnekeem ſawadi labumi un ſemnekeem ſawadi un neweenai puſei naiv uſtizibas pret otru.

Sweedrija. No senakahm awishu finahm wehl lasitajeem buhs atminams prafesors Nordenfchelds, kas flawens zaur fawem zelojumeem pa seemelu ledus juhru. Kad tagad awises lasams, tad profesors Nordenfchelds atkal taisfahs us jaunu ekspedeziju seemelu Ledus juhrā. Preeksh schihs nodomatas ekspedizijas jeb braukfchanas seemelu Ledus juhrā buhwet jaunu kugi, pee kura buhwefchanas wisu eewehros, kas par derigu israhdiject senakā braukfchanā pa Ledus juhru. Wajadfigo naudu preeksh schihs ekspedizijas doschot trihs fungi un proti weenu trejschdatu doschot Sweedru Lehninfch, weenu treschdatu Oskars Diksons un weenu laikam Kreewu tirgotajs Sibirakows, kas jaw senak pedalisjabs pee kuga suhtifchanas us seemelu Ledus juhru un Sibiriju. Kad schahdas ekspedizijas isrihko schana un wisu wajadfigo leetu apgahdaschana aisaem dauds laika, tad doma, ka braukfchana tils usnemita tik pebz diwi qadeem.

Altflahtha atbilde

zen. R. Kalnina īgam, adivokatam Nīgā.

Zeenijams lungš, atbildot us Juhsu atklahto
wehstuli (Valt. Behstn. Nr. 237) papreeksch
man ihſi ja-urahda, kur Juhsu teikumōs Jumā
mifcjees.

1) Latveeschu draugu pirmahs deenas (8. dez.) seydeschanai beidsotees, es esot otras deenas „deenas·kahrtibu“ sihmejis. „Deena·kahrtibu“ to brihdi ne·esmu ne gribiejis, ne wa-rejis sinamu darit, bet tilai kahdas vahri ja swarigas 9. dezembri preeskha leekamas leetas esmu peeminejis, lai tee beedribas lozekti sinatu waj wehl gaditees·sapulzē, waj aisbraukt peh-sawas patikschanas. Preesklikumu sinamu darit par laut kahda lozekta isslehgshantu no beedribas ka gribedams newareju, jo tahds preesklikums nebij ne fogatawots, ne nodomats.

2) 8. dezembri wakarā pehz karstahm deba-
tehi karotaji efot noslehguschi „pilnig u
meeru“. Tä nebij wis. Täkai weenä pafchā
gabalā meers tapa salihgts, proti par to weenu
punkt, ka Balsa redaktora fgs Latweeschu draugu
beedribas godu sawā lapā bij aiskahris. Bei
8. dezembri täis „karstas debatēs“ ne tik ween
par fcho punkti tapa runats, bet ari wehl par
otru, proti par Balsi un Balt. Wehstn. strah-
daschanu, kur beedribas lozeklu leelu leelabs
puses zelsch un Juhsu un Webera kga zelsch
it pawifam schlikrahs, ka tahs 8. dezembra
debates atkal deesgan flaidri rahdija. Schin
gabalā, ka Juhs pafchi atminefitees, it nefkahde
meers netapa salihgts, bet tahs runas par ta
leetu apklusa wehla wakara debl.

Schin̄i weetā es waru peeminet, ka to pa-
ſchu 8. dezembra wakaru beedribas preefch-
neeki fawā ſtarpa noſpreeda — otrā deenā par
Latweefchu laikrakſteem debates no fawas
puſes ne-atjaunot un preefchlikumu nekahdu
beedribai no fawas preefchā nelikt, proti na
tadeht ka "vilmigs meers" buhtu biijs falibat&

bet tadehk, ka nerahdijahs zeriba, par to leet
pee kahdas weenprahibas kluht ar beedribas
maso puši.

3) Par galda-runahm gandrihs nebuhtu wehrt
schini weetâ lo teilt, bet lad Juhs par tahm
bildeet, tad man japeemin, ka Juhs manas diwi
galda-runas fawelstat weenâ. Gefahldams no
wehtras un faules gaifa es papreelfchâ laimes
issfauzu wifai beedribai, kas zenschahs Latvee-
fchu walodas un wehstures u. t. i. pr. robe-
schâs sinatnibâ lopt un otrâ kahrtâ no zil-
welku mihlestibas speesta — Latveefchu garigu
labkla hfc hanos un attihstifchanos felmet
(proti ne tik weenpusigôs „tautiflôs“ zenteenôs,
kur tatschu weegli tautibai ar tautibu sadur-
fhana waretu gaditees). — Otrâ runâ es lai-
mes issfauzu beedribas lozkleem no Latveefchu
dsimuma ka fawem lihdspatrioteem, to patriota
wahrdu, kas par partijas sibmi palizis, isskai-
drodams no „patria“ t. i. tehwu-semie, un us-
rahdidams, ka Kursemê un Widsemê Wahzi un
Latwji — weenâs tehwu-semes behni un mihi-
lotaji — ari fawâ starpâ us tahda pamata itin
labi draugi war buht. — Zahdas ihsti bij
manas diwi galda-runas, un lad Juhs manu
draudfigo satifchanos ar Jums pee galda ih-
paichi zelat preelfchâ, tad Juhs wareet drofchi
buht, ka es pehz fawas dabas ar Jums un ar
ik latru arween un wifur draudfigi un godigi
satifchhos, lai buhtu, kur buhdams, kaut fawa-
dus zelus staigajam un pehz fawadeem mehrkeem
dsenamees, jo man schkeet, ka persona no leetas
schâkrama.

Bet nu lai nahkam pee leetas ferdes.

Juh^s waizajeet, k^a es „wareju peelaist tahda preeskchlikuma (par Juh^s isslehg^schanu no bee-
dribas) apspreeschanu, bes k^a es Jums buhtu
finojis, k^a „tahds preeskchlikums nahls preet-
„schâ, un Juh^s usaizinajis, schahda jeb tahda
„grehka dehl pret beedribu aibildinatees? Kur
„tas efot dsirdets, k^a apfuhds^eto no-
„teefâ, bes k^a winam buhtu sinots, k^a
„pret winu zelta fuhdsiba, un buhtu dota
„ee^fvehja attaifnotees?!“

Lai sahkam no beidsama gala. Osirdeta
tahda buhfchana simtahm reishmun
lafta — waj Tuhs sineet kur? —
lahdös sinamös laikraküsös, kur ala-
schin wiswifadi goda-wihri aif mu-
guras noteefati par fchahdeem tah-
deem „grehkem“, un naw wineem it
nekahda sina eepreelfchu dota, un
naw eepreelfchu luhgts, lai to leetu
isskaidro, waj lai aibildinajahs,
waj tos melus lai peerahda.

Bet waj tad nu Latweefchu draugu beedriba scheem Jaikrafsteem libdsingajufees? Ne buht ne!

Juhš waizajeet, kā Juhſu ifflehgſchana wa-
reja notift? Tee zehloni naw wiſ mellejami
pee manis, bet pee ta weenigā Webera ſga, kā
9. dezembri no rihta mani luhdſa, lai es wi-
nam atwebletu heedribai fo preefſchā lift.

Tas gan ne'vij „deenas kahrtibā“ paredssets, bet to aissegt man buhtu preti rahdijees, un tadeht es to atkahwu. Un kas tas bij? Tas bij wakarejā meera nolihguma ispostischana, proti präischana no Webera lga pufes, ko winsch kassin labi buhtu warejis zelt preekschā pee pafschas meera libgschanas, bet ne pebz tam, — präischana, lai protokoli pa-ihfina, lai to kritiku par laikraksteem apgraisa, jeb skaidri jafaka, lai to apgahsch. Schini otrā deenā ta bij jauna heedribas aisskahrshana. Un wehl wairak: Webera lgs ar fawu preekschlikumu ari to otru virmabs deenas stribdu atkal vlaū zehla, ko bee-

driba pati tai deenā gribaja meerā pamest, proti par laikraksteem, runadams par to, ka ta fehdefchanas protokole atkal strihdus raktus zelshot.

Tad zaur Webera lga neparedsetu preefschlikumu wakarejais pušmeera nolihgums pilnigi bij ispujejis un beedriba netik ween to atraidija, bee ari — ne no fewis, bet ta peespeesta, nu no jauna nehma rokā to pirmās deenas meera zeribā atlīku preefschlikumu, abi Bals un Balt. Wehstnescha redaktoru lgu wairs ne-eeraudsit par beedribas lozlekem, lai wiši skaidri redsetu, ka Latweeschu draugu beedriba nepeeekrīt tam garam, ar ko fchee laikraksti strahdā pee Latweeschu prahiem un sirdim. Kad par teem diweem redaktoru lgeem bij nobalsots, tad pehz zita preefschlikuma Juhs teem diweem tikat peflaititi, tapehz ka Juhs ar teem diweem efat weens. Ta otra punkte, kas tapa pemineta, proti Juhs istrefchanahs virmahs deenas debates, ir no masaka swara.

Juhs, teefas finatajs buhdami, mellejetee formās. Latweeschu draugu beedriba naw nekahda teesa un warbuht ari waretu pee teefas formahm pahrlatitees. Bet kad neskamēes us formu, bet us leetas ferdi, tad no 8. dezembra debatēm pilnigi wareja finat, ka Juhs paschi līds ar teem redaktoru lgeem newareet eeredset Latweeschu draugu beedribas zelu un prahiu un ka Latweeschu draugu beedriba atkal newar fadraudsetes ar Juhs padomeem un ar Juhs zelu.

Ia mehs kopa buhtum gribejuschi to leetu un tos fchkehrschtus muhsu starpā ismelieht, mehs gudraki nebuhu valikuschi, nela tai pirmajā sapulzes deenā bijahm, 9. Dezembri debates bij ihſas waj nekahdas. Ia Juhs buhtu klaht bijuschi, winas gan nebuhu garakas westas. Webera lga preefschlikums apgahsa ar weenu rahweenu wakarejo meera lihgumu, un beedribai bij jaspresch, waj wina wehl deenas grib sauđet ar weltigeem strihdeem.

Juhs beedribai pahmetat, ka naw skaidri pret Jums suhdssets, un ka Jums eespehja naw dota — attaisnotees. Beedriba negribejuschi Juhs nekahda "grehka" deht apsuhsdeht, ne ari "grehka" deht attaisnoſchanahs wajadseja. Zaur Webera lga preefschlikumu no 9. dezembra skaidri nahza redsams, ka starp Jums, tām tautiskas partijas galwahm, un Latweeschu draugu beedribas leelu-leelabs puses garigā starpiba til leela, ka weenā beedribā abi kopa newareja palikt.

Tee, zeen. lgs, tee zehloni bijuschi, ka Latweeschu draugu beedriba par trihs lozlekem tahdu asu spreedumu spreedusi, un to tee beedribas lozeli spreeduschi akurat tapehz, ka tee feschdeſmit gadus fauzahs un turahs par "Latweeschu draugeem".

A. Bielenstein,
Latv. dr. beedribas preefschfehvetajs.

Atklahta pretatbilde Latv. literariskas beedribas preefschneekam

A. Bielenstein lgam.

Beenijams lugs! Kā seemas-swehiku svezinajumu es sānehu Juhsu jaw wairak deenas gaidito atbildi. Juhs trijās punktēs salikte pefihmejumi, ka man daschōs teikumōs esot mifejees, nela ne-atspehko, jo Juhs tatschu atfihsteet, ka Juhs 8. dezembri, fehdefchanu flegdam, esot sinoufuschi, kahdi darbi nahloſchā deenā preefschā nahks, "lai tee beedribas lozeli finatu, waj wehl gaditees sapulžē, waj

aissbraukt pehz fawas patifchanas." (Kapehz Juhs tē leetajeet wahrdinu "tee"? Waj tas notizis tikai tā newilfchū, pehz Wahzu walodas likumeem?) Juhs joprojam atfihsteet, ka "weenā gabalā" meers efot bijis nolihgts. Juhs gan pefmineet, ka wehl efot otrs strihdū "gabals" bijis, proti par "Bals un Balt. Wehstn." strahdaschanu, kurā ne-efot nekahds meers pahnakts, bet pateesibā Jums wajaga atfih, ka fchee "gabali" debates nemas netika fchikti, bet 8. dezembri bija weens wis pahrigs strihds un strihds tika nobeigts **ar pilnigu meera noslehgšchanu.** Juhs ari wehl atmineatees, ka es us Juhs pefprafijumu, waj wakarinās usfahkt, kamehr wehl naw pafinots, waj eezeltā komisija ir ar Webera lgu islihguse jeb nē, atkarahs, waj mehs, Webera pefkriteji, ar Jums un Juhs pefkritejeem wehl paleekam wakarinās kopā jeb nē. Schihm domahm Juhs galā pilnigi pefkritat un tapehz wisi sapulzejuſchees wefelu stundu gaidija us meera flegfchanas resultatu un tikai pehz **pilniga** meera noslehgšchanas pulkst. 8 wakarā fahkabs wakarinās. Beidsot Juhs ari neleedsatees, ka Juhs efot galda runā usfaulkuschi wefelibas "beedribas" lozlekem no Latweeschu dsimuma. Forma, kurā Juhs to darijat, mani pefpeeda domat, ka Juhs, tapat ka es, meera noslehgšchanu tureet par **pilnigu** un ne tik ween "weenā gabalā."

Tik dauds par tām trim mifejumu punktēm. Bet nu eesim pee paschas leetas, jeb, ka Jums patihk fazit, "pee leetas ferdes."

Apstiprinajuschi manu jautajumu, ka es 9. dezembri, man nesinot, esot isslehgts if beedribas, Juhs pefihmejiet, ka "tee zehloni (Kapehz atkal "tee") ne-efot wis mellejami pef Jums, bet pef ta weeniga Webera lga", kurech 9. dezembri zaur fawu preefschlikumu ar weenu rahweenu apgahsīs wakarejo meera lihgumu un beedribu no jauna aiskahrīs. Walodas finā Juhs teikums "pee ta weeniga Webera lga" ir gan nesaprotams, bet neba tadeht kahdu strihdu fahlsim. Man rahdahs, ka Juhs teikums "pee ta weeniga Webera lga" weetā efet gribejuschi fazit "weeniga pef Webera lga" un tapehz es ari fcho nelatvisko teikumu fapratishu tahdā finā.

Tā tad pehz Juhs isfakdrojumeem ne Juhs, bet adwolats Webera lugs tas leeħais greħzinreks, kapehz es 9. dezembri tiku isslehgts if beedribas. Kas to no wina buhtu gaidijs?! — Par to, ka Juhs man no beedribas wairakuma nodoma, mani if beedribas isslehgts, nemas nebijet pasinojuschi un aif manas muguras par manim spreedet bahrgu spreedumu, Juhs ari itin weegli apmeerinajees, jo formā Latv. draugu beedriba "warbuht" ari waretu pahrlatitees, bet leetas "ferde" nekahda pahrlatishchanahs ne-efot notifuse, jo pehz tam, kad par teem diweem redaktora kungeem bija nobalsots, ari mani wajadsejis teem diweem peflaitit, tapehz ka es ar teem diweem efot weens! Loti brangi! Es tikai wehletos suaut, pehz kahdas skolu grahmatas jeb logikas nosazijumeem tas tā isnahl? Ja Juhs logika ir pareisa, tad ari tahdā reise, kad tee diwi beedribas direktori pada-ritu kahdu greħku, wajadsetu fodih ne tikai winus ween, bet ari Juhs, "tapehz ka Juhs ar teem diweem efat weens." Nekas, kreatna logika! Bet man tikai bail, ka Juhs preefsch fchih fawas logikas ahryp Latv. literariskas beedribas atradiseet wifai mas pefkriteju. Man rahdahs,

la ahpus Latv. literariskas beedribas spredihis, ka Juhs un Juhs pefkriteji fchoreis efet neganti pahrlatishchanahs netikai "warbuht," bet pilnigi un ne tikai formā, bet ari paschā leekā, jeb, pehz Juhs wahrdeem. "leetas ferde." Zaur Sawas beedribas statuteem Juhs ari nekahda finā newareet aissbildinat, ka Juhs, buhdami nepolitiskas beedribas preefschneeks, (jeb warbuht Juhs atfihsteet to no dauds pufehm issfazitu pahrlatishchanahs par dibinatu, ka Latv. literariskas beedribas ne-atwehletā wihsē nodarbojotees ar politiku?) peflaideet manu isslehgšchanu weeniga manas politiskas pahrlatishchanahs deht jeb pehz Juhs wahrdeem tapehz, ka starp mums, „**tām** tautiskas partijas galwahm, un Latweeschu draugu beedribas leelu-leelabs puses garigā starpiba til leela, ka weenā beedribā abi kopa newareja palikt." Turklaht Juhs paschi kajji apleezinajeet, ka es pret beedribu nekahda greħla ne-efot pastrahdajis un nekahda greħla deht pret beedribu manas attaisnoſchanahs ne-efot bijis wajadsgs. Scho pretatbildi, zeen. lugs, heigdams, es atwehlu Latweeschu tautai par to sprefest, waj beedribas lozelli, kuri paschi pret statutu nosazijumeem "feschdeſmit gadus fauzahs un turahs par Latweeschu draugeem" 9. dezembri 1881. g. ir pateesi istrefchanahs ka „**Latweeschu draugi.**"

Ar zeenishchanu

adwolats R. Kalnīsch.

Drupas un druskas.

- 1) Zilwelki ir eefahkumā lapas bes chrlfchkeem, bet pehzak chrlfchli bes lapahm.
- 2) Wistahlak ir tam jazeto, kas grib atkast uſtizigu draugu.
- 3) Pasaule ir manta, un ta wifū dahrgakā manta pasaule ir — uſtizigs draugs.
- 4) Zilwels paleek wizs, bet diwas leetas pefwina paleek arweenu jaunas: mihestiba us pafauligahm leetahm un mihestiba us dīshwoschanu.
- 5) Kā magnets pefwilka dselī, tā pazeefchanu uswarefchanu.
- 6) Seewischkis flegpi mihestibu wairak gadus, bet duſmibū un pretestibū neslehpj neweneu deenu.
- 7) Daschi zilwelki ir ledus pefkch taisnibas un ugns pefkch meleem.
- 8) Sargees no tahdeem, kas tew par dauds grib palihdeht, jo tahdi gaida tikai to briħdi, kuri wini to war ar augleem atprasht.
- 9) Sikkulis ir few pascham par wehru; isschkehrdetajs ir zitam par wehru. (E. A.)

Par aklo un wajhredsigo apkopschanu.

Mehs tagad gan efam paschas aukstahs seemas widū; aukstā un zeetā daba pa ahreini mums briħscheem tagad gan pawifam mas pefku rahda; fawas mahjās un fainmeezibā mehs gan fajuhtam dasħas raiſes un dasħu truhkumu, kur mehs no fchih aukstahs rokas gan nekahdas palihdības newaram gaidiħt; — tomehr mehs tizam, ka zaur augsta Naditaja muhschigo għadħas fawas ġewwa sej̊-fawwara aktal atdarifees; mehs tizam, ka kamehr wren sej̊-pastahwehs, nemitefes feħfshana un plauħshana un ka ari mehs tad aktal fawus kuhli fhekk — jaunai usturaj par labu. Bet mehs ari ar labpatiħħanu un mihestibu fcho fawu darbu fawa waiga fwejjdras strahdajam, tap:hz ka ari mehs finam un tizam, ka tee mums jaw dewiħi un faww-lailka wehl isdoss augħus; mehs miħlejja, mums patih, dīħwot un strahdat, tapehz ka tas mums top

paueeglinats un faldinats zaur fatizib, uszib, zeenishanu un palihdibu muhsu paschu starpa. Us sawu pagahnti atskatidamees un redsedami,zik brihnischkigi mehs ta tizedami un mihledami sawu dshwi wadam, usluram, zik mumis lablahschanas un svehtiba tahda wihsé plauft; mehs topam alasch droschaki, jo mehs nu ari preeskch sawas paschu un sawu pehznahzeju nahlamibas dauds laba zeraam. Schahdu tizib, mihestib un zeribu tas nu pat pagahjuscha s wehltku-laiks muhsu starpa jo sti pri atjaunojis un atdschwinojis. Zik dauds naba-dsigem behrneem pa wisu Lutwiju netika gaischais eglites uskoptas; wini te tika daschadi apdahwinati, — winu pceekus pawairoja tas jaunois sposchums, kas no gaishchais eglites ihpaschi winu azis wiedsibwaki atspihdeja. Zaur dauds un daschadeem usupuredameem darbeem mehs pa scho pagahjuscho svehtku-laiku ari pee saweem behrneem modinajahm, lai gan til wehl masá mehrá: tizib, mihestib un zeribu, schos winu wehlakabs dshwes ihstos solditajus; un schihs bij tahs leelakabs un augstakabs dahwanas, ko mehs wineem warejam pfeeschirt. Un lai gan schai svehtku-laika muhsu sirdis us mihestibas-darbu pastrahdaschanu pee saweem tuwaleem tildauds zilatas, tad tomehr wehl usdroschinajos fewi un zitus waizo, waj te esam ari domajuschi us teem behrneem un jau-neleem, kuru azis nespohja wiegaischais eglites starini atspihdet, kas wehl nespohj wis ta tizet, mihet un zeret, tapehz ka ap wineem wehl loti mas notizis, lai tee ari no scheem dshwes faldinatajeem waretu tapt aisenmti. Schee muhsu neschehlojamee tuwali ir — muhsu a klee, wahjred si geetaute eschi; schee ir tee, kas no zilweku augstaleem preekeem nela nesajuht, nela nenoehds no jaukahs pasaules, no Lat-weeschu semes skaisteem dahrseem, saleem mescheem, puigainahm plawahm un wilnodameem labibas-laukeem, kam filia debess ar sawahm sposchahm swaigsnehm nespigulo un schee dabas-jaukumi nekahda uhdni ne-atspogulajahs, kas nereds putnus gaisa lidinajotes, ko stahdu un laru wisadahs krahs un daschadee weidoligei isskati ne-celihgsmo, kas kalmu augstumus nekad ne-apbrihno. kas sawu sawas paschas darbibas sal-dumu baudijis, nedt tapehz ari pee ziteem zil-waleem scho darbibas-svehku eespohj nogist, kas nekad augsto namu un tornu brangumus un jaukumus, un pilu lepno sposchumu nedabu eeraudisit, ko mahldera mahksla, bilschu-zirteja darbs ne-eepreecina, un kas no wisahm raditahm leetahm to jaukako un augstalo now redsejis, t. i. zilweka gibmi; kam wezaku, brahlu, muhsu un draugu luhpas nesmaida, kam is mihloto azim ari nekad, jeb kahdi gaismas- un dshwibas starini nespedisees zauri, un kas beidsot it nefotam weetá neyanahl, kas tom truhst. Un nu te redsam, us kahda lauka mums jo projam ari jafahk pehz eespohjas darbotees ar to tizib, to mihestib un zeribu, kas dauds paspehj. Schinis ahtri dshwodamás, ruhpu un zihnnu pilndas laikos gan jaw dauds fahkushchi tahdeem nihkuleem, ká: kurlmehmeem, akleem, wahj-red si geem u. z., kas nespohj wisem wefleem peezi prahheetm wineem libds street, muguru greest; tomehr nahks laiks, kur ir tee nahks pee tafs atsibschanas, ka wifas zilwezes lablahschanas til war droschi un pastahwigi zeltees, kad katr a weenig à la bums top ewehrots un zilats. Wispahriga labuma atsibschana, kas sawu libdzilweku laime sawu paschu lablahschanas atrod pabalstiu, jastahjahs tafs paschmihligahs un almetamahs dñinibas weetá,

kas domà labi buht darijuse, kad ta ihfredsigi tikai sawu paschu labumu zilajuse un par sawu libdzilweku lablahschanas now ruhpeju-fehs. Un tatschu tikai wispahriga labuma wei-zinashaná atrodahs ihstená un droschà ruhpiba par sawu paschu lablahschanas. Zaur mihestib un labdarishanu pret saweem tuwaleem mehs waram dauds angstaki sajustees, pazeltees, tapt zeeniti, buht uszigi, zeret labu nahlamibu, nela wisu domu, sinatnibun atradumu dar-bibá un brihnumás. — Nu tuwosimees otkal wairak saweem akleem un wahredsigeem tuwaleem. Zik tahlu ween wehsture eeskatajies, redsam, ka wezahs tautas nezik naw gahdajuscha par saweem akleem lozekleem; Ju hdi bijuschi pat taas domas, ka aklee par tahdeem tapuschi tikai zaur Deewa sodibu, ko tee pelnijuschees. Tik wehl 12. un 13. gadu simteni daschi waldneeki Wahjijá un Franzijá fahla a pg ahdi-n-a fchanas-namus preeskch akleem zelt. Bet schee bij ari til ween apkopfchanas-nami jeb patwehrmes, un nelahdas mahzibas-jeb fewisch-kas isglihtibas-weetas preeskch wineem. Wispirms un wiwairak par akleem sawa laika ir gahdajis kahds Parasés profesoers, Valentins Hoj (Hauy). Winsch fahla domas us aklo mahzibu — zaur tauftishanu — modinat un darbós ismehginat. Tai 1784. gadá Hojs dibinaja pirmo mahzibas-estahdi preeskch akleem, kas wehlaki no 96 audseleem tapa apmekleta. No Franzijas schihs aklo-skolas isplatiyahs wispirms Anglijá; pehz tam Kreewijas Eisars Alekanders I., kas no Hoja darbeem un panahkumeem aklo mahzishaná bij dabujis daschu ko dsirdet, winu aizinaja 1806. gadá us Peterburgu, ari schee tahdu mahzibas-estahdi eegahdah. Zeld us schejeeni minam bij jado-dahs zaur Berlini; te ari kchnisch Friedrich Wilhelms III. winu pee fewis aizinaja un no ta apklauschinajahs par fahdu mahzibas-weetu augleem. Ta Berlinē zehlahs pirmá aklo-skola. Jaw daschus gadus agraki gan ari bij Wihnes nabagu-aprinka preeskchneeks Kleins, bes ka tas no Hoja darbeem kaut ko tuwaku sinatu, sawa namá aklos mahzijis, un jaw 1808. gadá winsch Wihne dibinaja aklo-patwehrsmi; tai 1825, gadá winsch zehla tópat apgahdaschanahs- un darboschanahs-weetu preeskch pee-auguscheem akleem, kas wehl tagad tur pastahw un ar leelu svehtibu darbojahs. Ar Hoja un Kleina darbeem un panahkumeem gandrihs wifa Europa tagad ir eepostinuhs un pehz scho godajamo wihru preeskchihmes tagad it teizamas aklo-skolas postahw neween it plaschi pa wisu Wahjiju, bet ari Franzijá, Seemet-Amerikas fabeedrotás walstis; bet ihpaschi Anglijá, kur Londonē ween septinas tahdas estahdes atrodahs. Wissflakti akleem klahjahs austrumasem, fewischki Egipte, kur pee tam jo sti pri azu-wahjibas iszelahs, ta ka us 200 edsihwatajeem tur weens allis skaitams. Noluhkojotes us Kreewiju, jafaka, ka wina nu pat til wehl ka eesahkuse pehz wakaru-puses kulturas-walstju preeskchihmes par akleem gahdat, to pee Rigā nesen dibinatahs aklo-skolas libds ar usfahldama. Bes schihs preeskch kahdeem gadeem Rigā zeltahs aklo-skolas te wehl aklo-estahdes atrodahs: Peterburgā, Warschawā un Helsingforsé. — Wispirma laika preeskch akleem zehla tilween patwehruma weetas jeb patwehrmes; schihs estahdes akleem gan pasneedsa pajumtu un zitadu apkopfchanu, ta ka teem wairs nebij ja-eet apkahrt ubagot; bes aklo paschu spehku un eespohj preeskch sawas dshwes ustureschonas, wisaðs pakahpeends, tee newezinaja wis. Da-

schas weetá pastahw ari tafs ta nosaultahs aklo-preeskchskolas, kur akti behrni no sawa 1. libds sawam 10. waj 12. dshwibas-gadam top usnemti un kopti, lai wini preeskch sawas wehlakabs mahzibas, wehl masi buhdami, wisañ nononiktu un ne-apzeetinatos; schihs eestahdes, lai gan tafs wispahri wehl gluschi mas ir is-platitas, ir tomehr loti derigas un wajadfigas. Wiederigakas ir aklo-skolas, kur behrni is sawu wezaku mahjahn pawisam pahreet pahri libdt ilgam laikam, kamehr tee sawu pilnigo teefu mahzibas dabujuschi. Schinis skolas behrni panahk neween wajadfigo sifislo kopfchanu un attibstishanu, ne tilween eespohjami daudspusigu gara-isglihtibu un gatawibu, bet ari wajadfigo eerahdischanu, kahda wihsé tee pehz scho skolu atstahschanas preeskch sawas dshwes-usturas war pelnites. Turigaku wezaku behrni dabu wehl tahlaki mahzitees; daschi no wineem jaw ari ir til tahlu nahkuschi, ka wini tapuschi par mahksleneeem waj angsti mahziteem wihereem. Us preeskch sawas buhs wehl jo wairak un wispahrigaki eespohjams, kad tee preeskch akleem drukajamee raksti un grahmatac leelaka skaita pazeltees un zaur sawahm lehtakahn makfahm buhs weeglaki pee-ejani, un kad ari tahdas priwatskolas preeskch akleem taps apgahdatas, kahdas Anglijá un Seemet-Ameriká jaw atrodahs, kas tuhlt no pascha eesahkuma jaw us to iset, schos behrnus us augstaku mahzibu un dshwes-pakahpeenu sagatawot. Bet tagad, kur schihs skolas pa leelakai datai tikai no nabagu lauschu behrneem top apmekletas un labprahiti usturetas, winahm sinams ja-aprobeshojahs tikai us to, saweem audseleem, bes wispahrigahs, elementarisahs isglihtibas pasneegschanas, til wehl to eespohj preeskch winu dshwes libds pehmahzit, ka wini sawu dshwes-usturu zaur kahdu peenahzigu amatu waretu pelnites. Schai siná wisschauraki darbojahs Anglijas, wispahrigahs Seemet-Amerikas fabeedrotu walstju aklo-estahdes.

Aklo-estahschu wadoneem un skolotajeem wajag buht weikleem, sawu mahzishanas-amatu par-reisi metodiski prasdameem wihereem, jo schee ir katis weenigais skolneeks par feri usluhkojams un eewchrojams. Aklee spehj loti dauds atmienet, zaur to pee wineem ari katra pamahzishana it labi isdodahs. Ko aklaus weenreis fapratis un eenehmees, to winsch loti patur un to luhko pats eelsch fewis aishvenu no jauna jo pastahwigaki wehl apstrahdat. Neweená skola naw til leela sinashanas-kahriba atrodama, ka aklo-skolas. Aklaus pahcam jaw ir ta fajuschanu, ka winsch pahre to fehru, kas winu no redsigeem atschir, til zaur jo sti prahm un pilnigahm sinashanahm war pahrtikt pahri. Zaur tahdu fewischki uszichtibu un dshwchanas ir jaw daschs labz pahdigs aklis ka piln-prahtu skolneeks sawa tahla mahzibá tizis wifadi pabalstis un ka tas ta ari pats tizis par skolotaju, zitu mahzitu wihru, waj par tahdu freetnu mahksleneeku, ihpaschi musiká, us ko aklee loti dsenahs un kas pee teem tapehz ari pehz wajadibas top mahzits. — Mums nu wehl atleek ko tuwali dsirdet par Rigā dinabato aklo-skolu. Te preeskch kahdeem 10 gadeem kahda jauna dahma pabalstita zaur schejeenes literarisli-praktislo birgeru-fabeedribu, ismahzijahs ka aklo-skolotaja. Mineta beedriba tad no labprahigeem dwejeem salafija tahdu drusku noudas un tai 21. Februarí, 1872. g. dinabaja masu aklo-skolu, kurá schi dahma fahla mahzit. Gesahkumá te bij tikai 2 audseleini, bet dris to eradahs 8; wehlaki til leels skaitls

aklo peeteizahs, ka daudseem bij telpas truhkuma deht japelek atpakan. Pebz kahda laika notaretā audseknu pahraudishana, us ko ari publika it stipri bij sapulzejuſees, iſrahdijs, ka uskremtee puhlini nebij wis weltigi bijuschi un tapebz gūdroja tahtak, ka ſcho ſkolu waretu peenahzīgaki paplaſchinat un uſtretet. Tā tad ſchē zehlahs 1877. gadā ſewiſchka „beedribas preeſch aklo un wahjredſigo iſmahzīfchanas.“ Schi beedribas tad ſew ſprauda to mehrki, augſchā mineto aklo-ſkolu paplaſchinat par pee-ejamako mahzības-eestahdi, lauſchu wehribu us aklo peenahzīgo iſglihtofchanu wairak groſit, preeſch ſawas eestahdes wajadſigo naudu ſakraft un ſcho mahzības weetu kahrtigi pahraldit; ihſi ſakot, wina apnemahs fenako maſo aklo-ſkolu pilnigaki ectaiſiſt par tahtu mahzības-eestahdi, kahdas jaw zitās augſchā minetā ſemēs atrodahs. Schi mahzības-eestahde tad nu paſtahw jo projam; tanī top akli un wahjredſige behrni no 8. libds 14. dſihwibas-gadam uſ-nemti. Us kahrtibu, tigbu un tautibu netekot te ſkatits. Šewiſchks atgadijuſos te top ari jaunaki un wezaki behrni, pat pee-auguſchi laudis peelaifti; beidſamajee ihpaſchi tapebz, lai tee te kahdu amatu waj roldarbu pebz aklo-mahzības pamata-likumeem jeb metodes cenemtos. Mahzība ir wiſpahriga, elementariſka; muſika — ihpaſchi dſeedaſchana — te top jo ſtipri pee-kopta; te mahzības ari daschadus amatus un wiſadu gatawibu tahdōs darbōs, kahdi akleem un wahjredſigeem ir pee-ejami; wairak apdahwinatee audsekni te top wehl ihpaſchi par ſewi mahzīti. No audseknu darbu eenahkumeem top weena dala ik reis atlikta, no kura krahjuma tad nabadsigeem audsekneem, kahd tee if ſkolas iſſtahjahs — waj nu weenreisiga palihdſiba preeſch dſihwes un darba uſſablaſchanas top paſnegeta, waj ari wehl wehlakā dſihwē, wajadſīgā brihdi, teek peepalihdſets. Augſchā minetā beedribas, ka ſcho eestahdi pahralda, fastahw if ihsteem beedreem, kaſ beedribai meenreisigu mafſajumu no wiſmasak 50 rubl. f. paſneeds, jeb ik gadus 3 rubl. f. beedru-naudas mafſā; tad if palihdſigeem lozekleem, kaſ ik gadus nemasak kā 1 rubl. f. eemafſā. Schi beedribas war, ja 10 lozekli us to jeblahdā weetā ſadodahs kopā, ſaru-beedribu zelt.

Gewehrojot tik daschu ſawu alko un wahjredſigo tauteefchu behdigo likteni, jutos it ſewiſchka pamudinats, wineem par labu ſchē kahdus wahrdus rafſit. Mana wahleſchanahs ir, zeen. laſitaju wehribu ari us ſcho darba laukl greest. Kad Widſemes un Kurſemes Latweeſchu labdarifchanas beedribas ſcho leetu nemis ſawā tuwakā pahrfpreeſchanā un us to weenofees, ſchē ari no ſawas puſes palihdſedami darbotees, tad es ſcho rafſtu neduhſchu par welti zehlis preeſchā. Kaſ dſirdams, tad Straupes Latweeſchu labdarifchanas beedribā zeen. Leel-Straupes pagastſkolotajs Lindberg lgs par to jaw runaſhot us pilnas ſapulzes, 6. Janvari ſch. g., beedribas preeſchneegiba pate efot winu us to uſaiginajufe. Kaut to ſchai beedribai dauds zitas pa Latweeſchu ſemi daritu pakal! Muhsu Latweeſchu labdarifchanas beedribahm wajag ſawu tauteefchu wehribu groſit us ſcheem akleem, wahjredſigeem libdſtauteefcheem; winahm wajag labrabitgas dahwanas ſawahkt un ſchos nabaga Latweeſchu behrnuſ pebz eefpehjas likt peenahzīgi iſſkolot; winahm wajag iſmeklet,zik to aklo un wahjredſigo behrnu un jauneklu winu apgalobas atrodahs un tad ſtarb winu wezaleem par winu peeklahjigo aploſchana un audſinaſchana — derigas ſinaschanas iſſplatib; winahm wajag par to rubpetees, ka tee aklee un wahjredſigeem, kaſ iſmahzīti ſawōs pagastos greeſchahs atpakan, tur atrod peeklahjigu mahzīweetu, dſihwi un darboschanos; jo ari wini tad warehs pagastā daschu labu darbu paſtrahdat. Mehs pa ſawahm labdarifchanas beedribahm diſenamees daschadā wibſe tilt us preeſch; bet loi eewehrojā, ka — ka jaw augſchā peemineju — zaur miheſtibu un labdarifchanu pret ſawem tuwakeem mehs waram dauds augſtali ſajustees, paſeltees, tapt zeeniti, buht uſtizami, zeret labu nahlamibū, učka wiſu domu, ſinatibū un atradumu darbibā un brihnumos.

— a — b.

Kastromas gubernas Latweeſcheem.

Mahjas Weesa № 50 peeminetee Latweeſchi bija ſchelouſches, ka wini tahtā puſe nonahkuſchi, kur tagad palikuſchi bei dwehſeles gana un luhsahs lai Mahjas Weesis wineem kahdu mahzītaju jeb ſkolotaju nosuhtitu. Ja nu ka-

ſtromas gubernas Latweeſcheem neweena dwehſeles gana negaditos, kaſ winu apmekletu, tad apakſchā parakſtijes Walkas ſeminara audſeknis ar weenu otru ſkolas beedru apneemos, to tur dſihwodamu Latweeſchu labad, pee wineem par ſkolotaju no-eet. Behdigis tas pats wehl luhs peeminetos Latweeſchus par to darba laukl us ſchē kahd peeliktu adresi ſkaidrakas ſinas zaur ihpaſchu rafſtu nosuhtit. Лиѳляндской губ. Учителю К. Карклию. Гайнашь, черезъ г. Лемзаль. R. Kahrlin.

Kastromas Latweeſcheem.

Beſ augſchelas wehſtules wehl 2 wehſtules mums peenahkuſchias no 2 Widſemes ſkolotajeem, kaſ neleegtos aiseet us Kastromu un tapebz wehlahs, lai kahds no Kastromas Latweeſcheem eeliku ſawu adresi „Mahjas Weesi“ ſarakliſchanahs deht par iſſchanu us Kastromu. Nedakſija.

Sibki notikumi if Rīgas.

Atrasts. 2. Aprili 1871 Rīgas patrimoni-al-apgalabā, Pīku muſchias mahzītaja robeſchās atrada 2 tſchētprozentu metala lihlu ſihmes (metalliques) à 300 rubl., pirmā iſdewuma no 1861. gada № 31817 un 31819, beſ kuponu loſnehm. Abi ſchē numuri pa to laiku iſloſeti, un walſtſbanka Rīgas landfogtej-teeſas poližijas nodakai peefuhtijus ſeenahkoſcho metala wehrtibu preeſch abeem papihreem. Tā ka libds ſchim naw iſdeweess iſdabut winu ihpaſchneelu, Rīgas landfogtej-teeſas poližijas nodaka winu uſaizina, gada un deenās laikā peeteiktees libds ar ihpaſchuma peerahdijumeem; zitadi ar atradumu darihs, ko likumi noſala. (Wids. gub. aw.)

Rāndas-papihru zena.

	Rīga, 28. dezembris 1881.	Baptiſti.	praktiſa.	malfaja
Busimperijs gabala		7,87	7,85	
5 proz. bankbileti 1. iſlaid.	.. .	.. .	.. .	.. .
5 proz. inflipt. 5. aīſn.	.. .	90%	90%	
5 proz. prehīmu biles 1. emiſ.	.. .	223½	222½	
5 " 2. "	.. .	216½	216½	
5 " 3. aīſn.	.. .	.. .	130	
Peterb. 5 proz. pilſ. oblig.	.. .	.. .	.. .	.. .
Krewe ſem. ſred. 5% lihlu ſihm.	127	.. .	126½	
Charlowas ſem. 6 proz. lihlu ſihm.	97½	.. .	97½	
Rehwales and. bankas atz.	.. .	.. .	.. .	.. .
Rīgas kom. bank. atz.	257	.. .	256	
Leel. Krewe. dſelszg. atz.	252½	.. .	252	

Atbildaſhais redaktors Ernst Plates.

„Mahjas Weesi“ libds ar Peelikumu,

ſawu 27. gada-gahjumu nahtofchā 1882. gadā ſakdamas, iſnahks tahtā paſchā leelumā, ka libds ſchim un paſneegs ſawā weegli ſaprota mā valodā wajadſīgahs ſinas un pahrfpreedumus, pamahzīdamus ſlabstuſ un padomus, gudribas graudinuſ un jautribas ſeedinuſ.

„Mahjas Weesi“ makſa:

Ar peesuhtifchanu par paſti:	
Ar Peelikumu par gadu	2 rubl. 35 kap.
Bef " " puſgadu	1 " 60 "
Ar " " puſgadu	1 " 25 "
Bef " " "	— " 85 "

Bei peesuhtifchanas:	
Ar Peelikumu par gadu	1 rubl. 75 kap.
Bef " " "	1 " — "
Ar " " puſgadu	— " 90 "
Bef " " "	— " 55 "

„Mahjas Weesi“ apſtelleſchanas teek pretim nemtas ſchahdās weetās:

Nīga: manā drulatawā un Latweeſchu grahmatu-bode pē Pehtera baſnīz; Kaptein ſga grahmatu-bode leelā Kehniau-eelā № 10 un Irbit ſga grahmatu-bode Daugawmala.

Peterburgas Ahr-Nīga Kaltu-eelā № 10, Pužiſchu Gedert ſga grahmatu-bode; Luhš ſga wiñuſi leelā Alessander-eelā № 111; Rantina ſgs ſawā wiñuſi leelā Alessander-eelā pē Beresowa pirts; Schulſ ſgs ſawā bode pē leela pumpja.

Pahrdaugava pē Stabuſh ſga pretim Holma ſabrikai; Grundmann ſga wiñuſi Delg. Ahr-Nīga leelā eelā № 9 un Altberg ſga grahm.-bode Delg. Ahr-Nīga leelā eelā № 11.

Abgelskalna Hanskenewis ſgs ſawā bode, Kalnzeema-eelā.

Ilgezeema: Modin un Baſilijs Belatow ſga pahrdotawās.

Sarkandaugava: Nieklen ſ. ſawā bode; Alaw ſde ſawā andeles-weetā.

Bebzis: tirgotaja Peterson ſga bode, Leepik ſga grahm.-bode un Grahwel ſga pahrdotawā.

Kas 10 ekſemplarū ſawu weenu adresi apſtelle, tas dabuhs weenpadſmito ekſemplaru par welti peesuhtitu.

Ernst Plates, „Mahjas Weesi“ atbildaſhais redaktors un ihpaſchneeks.

Been. muſchitrus, mahzītajus, muſchak-fungus, ſkolotajus, pagasta preeſchneefus un zitus Latweeſchu tautas draugus foti uſluhdsam, ſapat ka libds ſchim, ari turpmal ar ſawu palihdſibu ſaudim pē „Mah. Weesi“ apſtelleſchanas ne-ateaukees.

Vahleeschu

Kleontinas Emmas Laborandi jksei
ar Wez-Salazefchu
Kahrli Sturm Igu
angsta laime!
Lai seed pastahwigi la pavasaris un lai paleek
nemiristiga la winu dwiehseles.

Pastmales walsts namā tilgs 15. janvarī
1882. g. weenas

mūhra magasines buhwe

us torgu likta; todeht top buhwemeisteri usai-
zinati, nosazīta deenā us fanemšanu pret 150
tbl. tauziona cemāfshani, ercates gribel.

Walsts-wez.: J. Swaigste.
Str.: Drinīsch.

Sludinajums.

Jaukas mūsīcas pagasta wezalee scheid
peederigeem Rīga dīshwodameem 8. Janvarī
no plst. 12 lihs plst. 5 valakā pāses isdos
Uguns-dīstrawās pēc vihnuscheela Gaumana,
Kiefer-eelā Nr. 2.

Familija latram ar vajadīgiem wezumeem,
lai vēl nav iusdoti preefschi rūslu vajadības,
ja-usdod.

Pagasta wezakais: J. Krūhse.

Sludinajums.

Sehjas pagasta wezakais isdos **jaukas pāses** scheid
peederigeem Uguns-dīstrawās pēc
Gaumana vihnuscheela Kiefer-eelā Nr. 2, 8.
janvarī no plst. 9 lihs 11. — Rīga pēc
"Buleriblera" mahjneka 9. janvarī no plst.
9 lihs 1.

Pag.-wez.: P. Černītein.

Bihrineescheem

tils 9. un 11. janvarī 1882 pret pagasta un
Irons nodofchanu nolīhdīnafchanu Rīga pēc
"Zelā Wanaga" **jaukas pāses** isdotas.

Pag.-wez.: D. Schulz.

Raiskumeescheem,

Līri Rīga dīshwo, teik sinots, la winu pagasta
wezakais bubs 11. un 12. janvarī 1882 Rīga
"Trihs Rosies" ebraufchanu, kur teem no
vulst. 10 lihs vulst. 2 pebz pusdeenas pret
flaidru aismāfshani jaunās pāses isdos.

Stalbes

agasta lozelsteem tilis 9. un 10. janvarī 1882
no pulst. 10 lihs pulst. 2 pebz pūsd. "Lustig
weesnīza" jaunas pāses isdotas.

Pag.-wez.: M. Behrs.

Zarnikawas

pagasta walbiba dara zaur sīo finamu vihēm
ahrys fara pagasta dīshwodameem pagasta kā-
dim, la ta pati **18. un 19. janvarī 1882.**
g. pāses isdos, pret nodofchanu atlihdīnafchanu
Rīga Lustiga weesnīza. Kas to ne-eevehros,
ar to dārīhs pebz likuma.

Pag.-wez.: M. Peterson.

Airbischu Schidu Kantor meschā dabu
lehti pīrt egli balkus, malku, leetas-kokus
un sehtas kahrtis un meetus un turpat
laba pelna

strahdneefkeem

pee mallas sahgeschanas un weschanas lihs
juhrmalāt.

Pausioneerī

waj sebni jeb meitenes, las scheenes flosas
apmelle, war dabut dīhwollī un losti Gelsch-
Rīga, Kloster-eelā Nr. 3. Japeeprafa turpat
pee J. Grünberga.

Behru

las scheenes flosas apmelle, teik peenenti pa-
sionā. Par peepalihību pēc mahjīchanahs
vihas ūnības un muīšas neteit ihpati malka
prāfīta. Nikolai-bulvari Nr. 6, ee-eja no Es-
planades-eelā, pa 4 tr. augšā, torteli Nr. 15.

Dienastmeita, 14—16 gadus weza, war
peeteitees masajā Kehnīn-eelā Nr. 11, pa
3 trepi augšā.

Jaukas meitenes

no semehm, las stroderechānu un us maschinu
schaft gribetu weenā mehnēsi emahjīties, war
peeteitees Gelsch-Rīga, Schluhnu-eelā Nr. 15,
4 tr. augšā pēc Waldheim.